

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту
Кафедра обліку та аудиту

ЛАКТИОНОВА НАТАЛІЯ СЕРГІЇВНА

Реферат

кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
МАЛОЦІННИХ ТА ШВИДКОЗНОШУВАНИХ ПРЕДМЕТІВ
ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ
(ЗА ДАНИМИ ПП «XXX»)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
(освітня програма «Облік і оподаткування»)

Науковий керівник: доктор економічних
наук, професор

Маренич Тетяна Григорівна

Харків – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (БАКАЛАВРСЬКОЇ) РОБОТИ

Актуальність теми. У процесі виробництва та в інших сферах діяльності будь-якого суб'єкта господарювання використовуються предмети з відносно невеликою вартістю і порівняно нетривалим строком служби. Такі малоцінні предмети виконують функції засобів праці і за своєю природою відносяться до основних засобів. Проте у вітчизняному обліку вони виділяються зі складу основних засобів, утворюючи групи малоцінних і швидкозношуваних предметів та малоцінних необоротних матеріальних активів. Малоцінні та швидкозношувані предмети облічуються в національній системі стандартизації у складі запасів у зв'язку із спрощеним їх обліком, порівняно з основними засобами та малоцінними необоротними матеріальними активами. А міжнародні стандарти фінансової звітності зовсім не містять таких понять. Тому актуалізується важливість питань організації обліку та аудиту малоцінних предметів на підприємствах в умовах застосування національних і міжнародних стандартів.

Правильно організований облік малоцінних та швидкозношуваних предметів повинен надати керівництву необхідну відповідну інформацію, забезпечити контроль за повним і своєчасним оформленням та відображенням в обліку їх надходження, переміщення, вибуття, за правильною оцінкою таких предметів, належним віднесенням у витрати підприємства їхньої вартості, за раціональним використанням та збереженням окремих об'єктів у місцях їх застосування. Як свідчить практика, підприємства не приділяють належної уваги обліку та аудиту малоцінних предметів, а при переході на МСФЗ виникають певні труднощі.

Питання обліку та аудиту матеріальних запасів, у тому числі і малоцінних та швидкозношуваних предметів, носять дискусійний характер і знаходяться в центрі уваги багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених. Серед науковців їх досліджували Герасимович О.О., Голов С.Ф., Данілова М.В., Демченко Т.А., Івашкевич В.Б., Карпова Т.П., Кудрицький Б.В., Любезна І.,

Маренич Т.Г., Михайловський Є.І, Лень В.С., Огічук М.Ф., Пилипенко К.А., Пушкар М.С., Рибалко О.М., Рогуленко Т.М., Сухарева Л.О., Шендригоренко М.Т., Янчук Т.А. та ін. Проте значна частина положень, пов'язаних із особливостями обліку, аудиту та управління запасами в умовах виробництва є недостатньо розробленою. Немає єдиної думки щодо методики обліку малоцінних предметів при використанні міжнародних стандартів. Необхідність та практична значимість вирішення цих питань зумовили вибір теми дослідження, його мету, завдання та структуру кваліфікаційної (бакалаврської) роботи .

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Кваліфікаційна (бакалаврська) робота виконана відповідно до науково-дослідної теми кафедри обліку та аудиту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка «Формування напрямів та механізмів підвищення ефективності агропромислового виробництва в умовах глобалізації» (номер державної реєстрації 0116U7411, 10.2016 р.-10.2021 р.), де автор розробив пропозиції щодо удосконалення обліку та аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є теоретичне обґрунтування та розробка напрямків удосконалення обліку та аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів підприємств у сучасних умовах господарювання.

Для досягнення мети були поставлені такі завдання:

– вивчити теоретичні засади ведення обліку та аудиту матеріальних запасів, у тому числі малоцінних та швидкозношуваних предметів, за НП(С)БО та МСФЗ;

– провести аналіз основних показників фінансово-господарської діяльності підприємства;

– дати характеристику стану обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів на підприємстві, виявити позитивні сторони ведення обліку та відзначити його недоліки ;

– розробити конкретні заходи щодо удосконалення бухгалтерського обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів в умовах виробництва;

– з'ясувати переваги і недоліки методів управління матеріальними запасами;

– виявити особливості проведення аудиту в комп'ютерному середовищі.

Об'єктом дослідження є господарські операції по руху малоцінних та швидкозношуваних предметів на підприємствах в умовах застосування НП(С)БО та МСФЗ.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і організаційних засад формування інформації в бухгалтерському обліку щодо наявності та руху малоцінних та швидкозношуваних предметів за НП(С)БО та МСФЗ.

Методи дослідження. Методологічною основою кваліфікаційної (бакалаврської) роботи є діалектичний метод пізнання, який дає змогу комплексно дослідити організацію обліку та аудиту в умовах виробництва в їх розвитку, взаємозв'язку та взаємозалежності. У роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, які забезпечили вирішення поставлених завдань. Теоретичні і практичні розробки базуються на: методі теоретичного пошуку, який використано при дослідженні наукової тематики з питань обліку та аудиту матеріальних запасів, у тому числі малоцінних та швидкозношуваних предметів, за НП(С)БО та МСФЗ; статистико-економічних методах, зокрема спостереження, монографічний, порівняння, групування, аналізу для оцінки стану обліку запасів.

Теоретичною та методологічною основою кваліфікаційної (бакалаврської) роботи стали законодавчі акти, нормативно-правові документи та галузеві методичні рекомендації з питань бухгалтерського

обліку, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали науково-практичних конференцій. При написанні кваліфікаційної (бакалаврської) роботи використовувались дані первинного, синтетичного та аналітичного обліку підприємства, дані статистичної та річної фінансової звітності ПП «XXX» за 2017-2019 рр.

Практичне значення одержаних результатів. Кваліфікаційна (бакалаврська) робота виконана на замовлення ПП «XXX». Результати проведеного дослідження, що містяться в роботі, були погоджені з керівництвом підприємства. Висновки і пропозиції, одержані у процесі дослідження, спрямовано на підвищення ефективності діяльності підприємства шляхом прийняття ефективних і раціональних управлінських рішень, що ґрунтуються на виборі обраних правил організації та методики ведення облікового процесу та аудиту на підприємстві.

Особистий внесок здобувача. Кваліфікаційна (бакалаврська) робота є самостійно виконаною роботою. Наукові розробки, узагальнення, практичні пропозиції та висновки, що містяться в кваліфікаційній (бакалаврській) роботі та виносяться на захист, одержані автором особисто. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, використані лише ті положення, які є результатом особистих досліджень здобувача.

Апробація результатів дослідження. Основні положення, найважливіші результати дослідження, висновки та пропозиції автор кваліфікаційної (бакалаврської) роботи доповів керівництву ПП «XXX». Основні теоретичні та методичні здобутки, одержані в результаті дослідження, апробовано на 2 науково-практичних конференціях: II Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції, присвяченій 90-річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. Петра Василенка (м. Харків, 15 травня 2020 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю» (м. Полтава, 23 квітня 2020 р.).

Публікації. Результати дослідження опубліковано у 3 наукових працях загальним обсягом 1,2 друк. арк.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна (бакалаврська) робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Вона виконана на 106 сторінках, містить 12 таблиць та 2 рисунки. Список використаних джерел налічує 85 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (БАКАЛАВРСЬКОЇ) РОБОТИ

У вступі обґрунтовано вибір теми дослідження, сформульовано мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження, відображено теоретичне і практичне значення отриманих результатів, особистий внесок здобувача та апробацію матеріалів кваліфікаційної (бакалаврської) роботи.

У першому розділі «Теоретичні аспекти обліку та аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів» розглянуто: визнання, класифікацію та оцінку малоцінних та швидкозношуваних предметів за П(С)БО і МСФЗ; обсяг розкриття інформації про малоцінні та швидкозношувані предмети у фінансовій звітності за національною та міжнародною системою стандартизації; мету, завдання та нормативно-інформаційне забезпечення аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів.

У другому розділі «Стан обліку та аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів» висвітлено: організаційно-економічну характеристику ПП «ХХХ»; організацію ведення бухгалтерського обліку на підприємстві; первинний, синтетичний та аналітичний облік малоцінних та швидкозношуваних предметів; методику проведення аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів; оформлення підсумків аудиторського дослідження.

У третьому розділі «Удосконалення обліку та аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів» узагальнено: актуальні питання обліку

малоцінних та швидкозношуваних предметів за П(С)БО і МСФЗ; результати аудиту положень облікової політики підприємства щодо малоцінних та швидкозношуваних предметів; особливості проведення аудиту при використанні комп'ютерної системи обробки інформації.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній (бакалаврській) роботі розглянуто теоретико-методичні положення та запропоновано практичні рекомендації щодо удосконалення обліку та аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів на підприємствах в умовах застосування П(С)БО та МСФЗ. Висновки та пропозиції, сформовані на основі результатів дослідження, полягають у наступному:

1. До запасів в національній системі бухгалтерського обліку належать малоцінні та швидкозношувані предмети, які за своєю природою і функціональним призначенням є засобами праці, але на відміну від основних засобів вони включаються до складу оборотних активів. Їх вартість зразу при передачі в експлуатацію відноситься на витрати підприємства залежно від цілей використання. Проте зазначені в П(С)БО 9 «Запаси» ознаки предметів, які належать до малоцінних та швидкозношуваних предметів, вимагають, крім строку корисного використання, ще й обов'язкового визначення в обліковій політиці підприємств вартісного критерію розмежування малоцінних та швидкозношуваних предметів і малоцінних необоротних матеріальних активів. Міжнародні стандарти фінансової звітності не виділяють понять МШП і малоцінних необоротних матеріальних активів, які є такими звичними для вітчизняної практики. Остаточний розподіл малоцінних предметів по групах на практиці за П(С)БО і МСФЗ залежить від сфери діяльності кожного окремого підприємства, характеру використовуваних запасів.

2. ПП «ХХХ» є мікропідприємством, що спеціалізується на виконанні аудиторських перевірок (аудиту) та пов'язаних з ними експертиз, консультацій з питань бухгалтерського обліку, звітності, оподаткування, аналізу фінансово-господарської діяльності та інших видів економіко-правового забезпечення підприємницької діяльності фізичних та юридичних осіб. Обсяг реалізованих послуг (включаючи ПДВ) щорічно збільшується, проте становить лише 630,3 тис. грн. У штаті підприємства 3 особи (директор, бухгалтер, консультант з податків і зборів). В 2019 р. порівняно з 2017 р. первісна вартість основних засобів збільшилася на 49,1%. Середньорічна вартість оборотних активів зросла в 2 рази. Фонд оплати праці штатних працівників підприємства має тенденцію до збільшення і досяг у 2019 р. 148,2 тис. грн. Середньомісячна заробітна плата склала 4,2 тис. грн. У ПП «ХХХ» чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зріс з 454,1 тис. грн в 2017 р. до 630,3 тис. грн в 2019 р. або на 38,8%. При цьому собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) збільшилася на 56,3%. Хоча чистий прибуток підприємства за досліджуваний період зріс на 43,4% (з 14,3 до 20,5 тис. грн), проте порівняно з попереднім роком він зменшився в 2 рази. Це призвело до зниження рівня рентабельності – з 12,5% в 2017 р. до 11,4% в 2019 р., або на 1,1 в.п.

3. Проведений аналіз ліквідності показує, що ПП «ХХХ» в 2019 р. володіє значним обсягом вільних ресурсів (коефіцієнт поточної (загальної) ліквідності на кінець року – 9,9), має досить високі платіжні можливості щодо погашення поточних зобов'язань (коефіцієнт швидкої ліквідності – 9,6), має достатні можливості негайно погасити свої борги (коефіцієнт абсолютної ліквідності – 1,4). Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості перевищує майже втричі рекомендоване значення. Чистий оборотний капітал зменшився на кінець року на 20,8%, але підприємство спроможне сплачувати свої поточні зобов'язання та розширювати подальшу діяльність. Розраховані коефіцієнти платоспроможності ПП «ХХХ» свідчать про незалежність досліджуваного

підприємства від позикового капіталу, достатній рівень його забезпеченості власними оборотними засобами і про маневреність власного капіталу. Для покриття витрат господарство використовує лише власні обігові кошти, тому воно має абсолютний тип фінансової стійкості.

4. Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» ПП «ХХХ» належить до суб'єктів мікропідприємництва. Бухгалтерський облік в господарстві веде бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером. На підприємстві розроблено і оформлено наказом керівника підприємства облікову політику. Використовується робочий план рахунків бухгалтерського обліку, який враховує специфічні особливості даного господарства. Діє графік документообігу. Для збереження облікових документів на підприємстві передбачено архіви. В ПП «ХХХ» використовується автоматизована форма бухгалтерського обліку (бухгалтерська програма «1С Бухгалтерія 8»).

5. Для документального оформлення операцій по руху малоцінних та швидкозношуваних предметів призначено первинні документи відповідних типових форм. Аналіз діючого порядку обліку запасів на підприємствах показав, що необхідно усунути дублювання інформації в різних первинних документах, уніфікувати форми документів, регламентувати обсяг і строки їхньої передачі на обробку. Представляється доцільною розробка єдиної форми документа на списання матеріальних запасів, в т.ч. МШП, призначеної для машинної обробки. У цей документ пропонується включити реквізити, необхідні для внесення даних до програми «1С: Бухгалтерія 8». Облік наявності та руху МШП, що належать ПП «ХХХ», ведеться на рахунку 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» (субрахунок 221 «МШП на складі»). При вибутті запасів і МШП застосовують метод оцінки FIFO. Для синтетичного обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів передбачено складання на підприємстві машинограми «Аналіз рахунка 22». Аналітичний облік ведеться в оборотно-

сальдовій відомості по субрахунку 221, яка заповнюється на підставі первинних документів, дані яких вводяться в комп'ютер.

6. В ПП «ХХХ» згідно з обліковою політикою не виділяються МНМА, що означає: до малоцінних і швидкозношуваних предметів належать предмети вартістю за одиницю до 6000 грн. Необхідність ведення оперативного кількісного обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів після їх передачі у використання згідно з національними вимогами зумовлює потребу у розробці відповідного документа. Запропоновано для цих цілей застосовувати журнал кількісного обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів, дані якого забезпечать керівництво необхідною інформацією про види, кількість, термін використання, дату видачі таких цінностей та зняття з оперативного обліку в розрізі працівників підприємства, структурних підрозділів і видів виробництв.

7. Розглянуто сутність методів оцінки запасів при їх вибутті згідно з П(С)БО 9 «Запаси» та МСБО 2 «Запаси». Визначено вплив на величину чистого прибутку застосування різних методів оцінки вибуття запасів. Зроблено висновок, що при використанні методу середньозваженої собівартості чистий прибуток набуває середнього значення, а в умовах зростання цін собівартість запасів на кінець звітного періоду є нижчою за ринкову вартість. Вивчено сутність методів оцінки запасів, які розповсюджені в зарубіжній практиці; узагальнено вимоги до методу оцінки товарно-матеріальних цінностей. Обґрунтовано, що в управлінському обліку важливо генерувати інформацію про майбутні витрати матеріалів і сировини, а цілям зовнішньої бухгалтерської звітності відповідають методи, які ґрунтуються на минулих витратах матеріальних запасів.

8. Основною метою управління матеріальними запасами в управлінському обліку є своєчасні поставки запасів і мінімізація витрат, пов'язаних із замовленням і зберіганням їх. Важливим моментом управління запасами є визначення і додержання їх оптимальної величини. Для цього використовують різні моделі управління ними – ЕРЗ, АВС, ПІМ і «якраз

вчасно». Більшість з них є доволі затратними. Зроблено висновок, що застосування системи «якраз вчасно» сприяє зростанню точності інформації про витрати, поліпшенню контролю за витратами, зниженню витрат на ведення обліку. Для упровадження цієї системи запропоновано виконати ряд заходів, що забезпечить скорочення витрат підприємств. Досягнення ефективного використання запасів можливе при правильній організації їх обліку та внутрішньому контролю над їх використанням та рухом. Узагальнено необхідні передумови правильної організації обліку запасів на підприємствах: раціональна організація складського господарства; розробка номенклатури запасів; наявність інструкції з обліку виробничих запасів; правильне групування (класифікація) запасів; розробка норм витрачання запасів та ін.

9. Аудит наказу про облікову політику досліджуваного підприємства показує, що елементи облікової політики щодо запасів прописано поверхнево і не розкривають методику обліку сировини, матеріалів, малоцінних та швидкозношуваних предметів на підприємстві. При формуванні облікової політики слід враховувати, що одноваріантні методи оцінки, обліку і процедур до такого розпорядчого документа включати недоцільно. Для підприємства, яке здійснює перехід на МСФЗ або веде облік за міжнародними вимогами, важливо визначити порядок обліку малоцінних предметів. Кожне підприємство повинно в своїй обліковій політиці встановити вартісний критерій віднесення активів до основних засобів та МНМА. Відносно МНМА згідно з МСФЗ треба вирішити як обліковувати такі активи: у складі основних засобів чи запасів. Зроблено висновок, що вибір особливих підходів до бухгалтерського обліку малоцінних предметів вимагає професійного судження. Способи їх облікового відображення мають знайти відображення в обліковій політиці підприємства. В роботі узагальнено обов'язкові елементи облікової політики щодо виробничих запасів та МШП згідно з національними та міжнародними стандартами.

10. Доведено, що метою внутрішнього аудиту, як невід'ємної частини загальної системи внутрішньогосподарського контролю, є постійний контроль за ефективністю здійснення управління діяльністю підприємства та його структурних підрозділів. Проведено порівняльну характеристику внутрішнього та зовнішнього аудиту, виділено їх спільні та відмінні риси. Охарактеризовано види внутрішнього аудиту (загальний і тактичний; плановий і неплановий). Узагальнено завдання внутрішнього аудиту, які залежать від розміру та структури підприємства, вимог його керівництва. Перелічено прийоми та методи одержання аудиторських доказів при перевірці товарно-матеріальних цінностей при проведенні внутрішнього аудиту. Визначено джерела інформації, які використовуються при аудиті операцій з виробничими запасами і малоцінними та швидкозношуваними предметами. Узагальнено етапи запровадження внутрішнього аудиту на підприємствах.

11. Функціонування аудиторських фірм, як свідчать літературні джерела, показує, що використання сучасних інформаційних систем у процесі аудиторської діяльності дозволяє якісно спланувати роботу, враховуючи специфіку діяльності підприємства, що перевіряється, дає можливість підвищити оперативність контролю та якість проведення аудиторської перевірки загалом. Виділено два підходи при розробці аудиторських програм – використання набору тестів та оцінка достовірності первинної бухгалтерської інформації клієнта. Сформульовано основні вимоги до аудиторської перевірки в комп'ютерному середовищі. Узагальнено напрямки впровадження автоматизації аудиторської діяльності в Україні. Визначено найбільш загальні фактори, що призводять до виникнення і підвищення аудиторських ризиків.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (БАКАЛАВРСЬКОЇ) РОБОТИ

1. Лактіонова Н.С. Облік малоцінних предметів за вимогами МСФЗ // *Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 100-річчю Полтавської державної аграрної академії (м. Полтава, 23 квітня 2020 р.) / за ред. Плаксієнка В.Я., Пилипенко К.А. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. С.347-349.

2. Лактіонова Н.С. Облікова політика підприємств щодо малоцінних предметів. Основні напрями удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах євроінтеграції: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої 90-річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. Петра Василенка, 15 травня 2020 року / редкол.: Т.Г. Маренич [та ін.]; Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. Петра Василенка. Х.: «Стильна типографія», 2020.С. 35-37.

3. Коваленко І.М., **Лактіонова Н.С.** Облік виробничих запасів за вимогами міжнародної стандартизації. *Вісник студентського наукового товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. П. Василенка*: Збірник наукових праць. Х.:ХНТУСГ, 2020. Вип. 1. С. 17-23.

АНОТАЦІЯ

Лактіонова Н.С. Організація бухгалтерського обліку та аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів за національними та міжнародними стандартами (за даними ПП «XXX»). – На правах рукопису.

Кваліфікаційна (бакалаврська) робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» за спеціальністю 071 «Облік і

оподаткування». – Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, Харків, 2020 р.

Метою кваліфікаційної (бакалаврської) роботи є розробка теоретико-методичних засад і науково-практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку та аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів на підприємствах за П(С)БО та МСФЗ.

У процесі виробництва та в інших сферах діяльності будь-якого суб'єкта господарювання використовуються предмети з відносно невеликою вартістю і порівняно нетривалим строком служби. Такі малоцінні предмети виконують функції засобів праці і за своєю природою відносяться до основних засобів. Проте у вітчизняному обліку вони виділяються зі складу основних засобів, утворюючи групи малоцінних і швидкозношуваних предметів та малоцінних необоротних матеріальних активів, які мають свої особливості. Малоцінні та швидкозношувані предмети облічуються в національній системі стандартизації у складі запасів у зв'язку із спрощеним їх обліком, порівняно з основними засобами та малоцінними необоротними матеріальними активами. А міжнародні стандарти фінансової звітності зовсім не містять таких понять. Тому актуалізується важливість питань організації обліку та аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів на підприємствах в умовах застосування національних і міжнародних стандартів.

У роботі розглянуто теоретичні основи обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів: їх економічний зміст, завдання бухгалтерського обліку, класифікацію та оцінку запасів за вимогами П(С)БО та МСФЗ. Розкрито сутність аудиту виробничих запасів і малоцінних та швидкозношуваних предметів та його нормативно-правове й фактографічне забезпечення. Проаналізовано динаміку ефективності виробничо-господарської діяльності та фінансового стану ПП «XXX». Досліджено стан організації бухгалтерського обліку та аудиту малоцінних та

швидкозношуваних предметів на підприємстві та наведено перспективні напрями їх покращення. Висвітлено методику проведення аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів та оформлення його результатів.

Подано рекомендації щодо вдосконалення обліку та аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів на підприємстві. У результаті дослідження: запропоновано розробити єдину форму документа на списання матеріальних запасів, в т. ч. МШП, призначеної для машинної обробки, для організації оперативного кількісного обліку цінностей – вести журнал кількісного обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів; систематизовано методи оцінки матеріальних запасів з урахуванням цілей оцінки товарно-матеріальних цінностей; окреслено елементи облікової політики щодо запасів за національними та міжнародними стандартами; обґрунтовано необхідність впровадження на підприємствах методу «якраз вчасно», який дозволить суттєво скоротити час зберігання запасів і витрат у виробничому циклі; визначено об'єкти перевірки на дослідницькій стадії аудиторської експертизи обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів, як специфічних об'єктів; узагальнено напрями впровадження автоматизації аудиторської діяльності в Україні.

Реалізація запропонованих напрямів удосконалення обліку та аудиту малоцінних та швидкозношуваних предметів буде сприяти підвищенню якості та аналітичності даних, зменшенню витрат на проведення облікових процедур та внутрішнього контролю, підвищення результативності управління матеріальними запасами, а отже і ефективності фінансово-економічної діяльності підприємств.

Ключові слова: облік, малоцінні та швидкозношувані предмети, оцінка запасів, облікова політика, управління матеріальними запасами, аудит.

SUMMARY

Laktionova N.S. Organization of accounting and audit of low-value and perishable items according to national and international standards (according to PE «XXX»). - On the rights of the manuscript.

Qualification (bachelor's) work to obtain the educational and qualification level «Bachelor» in the specialty 071 «Accounting and Taxation». – Petro Vasylenko Kharkiv National Technical University of Agriculture, Kharkiv, 2020.

The purpose of qualification (bachelor's) work is to develop theoretical and methodological principles and scientific and practical recommendations for improving the accounting and auditing of low-value and perishable items in enterprises under P (S) BU and IFRS.

In the production process and in other areas of activity of any business entity, items with relatively low cost and relatively short service life are used. Such low-value items perform the functions of means of labor and by their nature are fixed assets. However, in domestic accounting, they are separated from fixed assets, forming groups of low-value and perishable items and low-value non-current tangible assets, which have their own characteristics. Low-value and perishable items are accounted for in the national standardization system as part of inventories due to their simplified accounting, compared to fixed assets and low-value non-current tangible assets. And international financial reporting standards do not contain such concepts. Therefore, the importance of the organization of accounting and auditing of low-value and perishable items at enterprises in the context of national and international standards.

The paper considers the theoretical foundations of accounting for low-value and perishable items: their economic content, accounting tasks, classification and valuation of inventories according to the requirements of UAS and IFRS. The essence of the audit of inventories and low-value and perishable items and its regulatory and factual support is revealed. The dynamics of efficiency of production and economic activity and financial condition of PE "XXX" is analyzed. The state of organization of accounting and audit of low-value and

perishable items at the enterprise is studied and perspective directions of their improvement are given. The method of auditing low-value and perishable items and registration of its results is covered.

Recommendations for improving the accounting and auditing of low-value and perishable items at the enterprise are given. As a result of the study: it is proposed to develop a single form of document for the write-off of inventories, including IBE, designed for machining, for the organization of operational quantitative accounting of values to keep a journal of quantitative accounting of low-value and perishable items; systematized methods of valuation of inventories, taking into account the objectives of valuation of inventory; elements of accounting policy for inventories according to national and international standards are outlined; the necessity of introduction of the method "just in time" at the enterprises which will allow to reduce time of storage of stocks and expenses in a production cycle is substantiated; identified objects of inspection at the research stage of the audit examination of accounting for low-value and perishable items as specific objects; the directions of introduction of automation of auditing activity in Ukraine are generalized.

Implementation of the proposed areas of improvement of accounting and auditing of low-value and perishable items will improve the quality and analytical data, reduce the cost of accounting procedures and internal control, increase the efficiency of inventory management, and hence the efficiency of financial and economic activities.

Key words: accounting, low-value and perishable items, inventory valuation, accounting policy, inventory management, audit.